

MARTORELL I MONTSERRAT

A **Francesc Pujols** li agradava dir que els pobles i viles que viuen al peu del massís montserratí, tenen Montserrat damunt la calaixera.

A **Josep Pla** l'impressionava la visió de Montserrat des de Martorell. Deia que només calia obrir la finestra o el balcó per a que la muntanya fos servida en safata, tot un privilegi.

L'abat de Montserrat **Sebastià Bardolet**, en la presentació del catàleg de l'exposició de la *Sèrie Montserrat* de Jaume Muxart (1998) deia: "Montserrat ha inspirat poetes, músics i pintors que n'han fet tema del seu art. Montserrat ofereix aspectes molt diversos: la muntanya, el monestir, el santuari amb la Mare de Déu, l'afany de la nostra supervivència com a poble, etc. Quan hom sap que Montserrat es tot això i molt més, tots aquests aspectes s'impliquen mútuament".

La devoció martorellenca a la Mare de Déu de Montserrat és multiseular. La silueta montserratina sempre ha estat present en el paisatge martorellenc i ha exercit una gran atracció. En **Guillem de Castellvell**, senyor de la vila, ja va deixar en el seu testament (1027) un llegat per a la llàntia de la Mare de Déu de Montserrat.

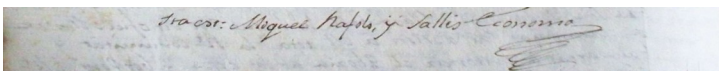

La imatge de talla de la Mare de Déu de Montserrat, obra de l'escultor Tomàs Priu Mariné, va ser adquirida per la parròquia de Santa Maria de Martorell al setembre de 1923, essent rector mossèn Melcior Escudero. Va costar 1.285 pessetes i es va pagar per subscripció popular. Imatge d'Enriqueta Sucarrats d'autor desconegut, cedida per F. Balanza, que correspon als actes de benedicció de la bandera del Sometent. Desembre de 1923.

Les romeries a Montserrat són d'origen antic. El 1517, una disposició del consell de la vila obligava a pelegrinar a Montserrat cada any per la quaresma (*Llibre dels Concells de l'Església Parrochial de Martorell*). Els llibres de les confraries de la parròquia de Santa Maria documenten les romeries durant els segles XVII i XVIII.

Fruit d'aquesta relació, Martorell ha donat al monestir quinze monjos i un gran nombre d'escolans. Entre els monjos cal destacar el P. **Joan Cererols**, compositor i mestre de l'Escolania (1618-1680); el P. **Josep Capellades**, teòleg (1610-1688); l'abat **Pere Viver** (S. XVIII); i entre els escolans, **Mateu Soler**, compositor, i la majoria dels mestres de capella i organistes de l'església parroquial de Santa Maria de Martorell.

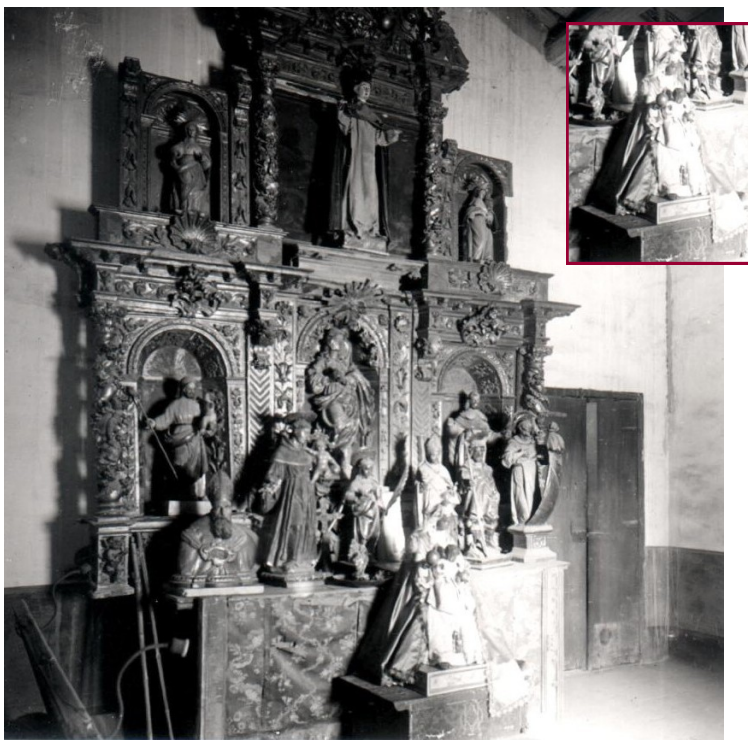
El 1822, durant el Trienni Constitucional, el comandant d'armes de Martorell, **Antoni Bray**, es va encarregar de la missió de traslladar la imatge de la Moreneta, de Montserrat a Barcelona, per tal d'evitar que caigués en mans dels facciosos, segons la justificació del govern. Pel rector de Martorell, **Miquel Ràfols Sallés**, partidari dels Realistes, la Verge va ser feta "presonera de guerra" i en va deixar constància escrita en una crònica del "*Llibre de la consuetud i altres notes importants*", és a dir, el llibre de consuetuds i costums, de pràctiques i cerimònies d'una església.

Relata amb tibantor els tretze dies que va passar la imatge de Montserrat a Martorell, del 23 de desembre de 1822 al 5 de gener de 1823:

"Lo dia 23 de Desembre de dit any arribà al vespre la Presonera de guerra, despullada de sos vestits, robadas totas sas coronas, (pues fou nesesari al posarla à publica veneració deixanli la corona de la Mare de Deu del altar major) tancada dins de una caixa, ficada dins de un cotxe, posada en mitj de tropas, milicianos y bayonetas, acompanyada solament del P. F. Benet Barsebal, Monge de Montserrat, que may volgue deixar la Santa Imatge. Tot lo camí las sacrilagas llenguas de las tropas, y milicianos insultan à aquellas animas devotas que al veurer que sen portaban la Santa Immatje convertian los seus ulls en rius de amargas llagrimas".

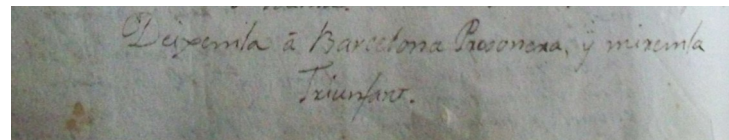
El rector demanà que la imatge fos dipositada a la parròquia però, la resposta va ser que "en la Parroquial no està segura, que no se fia dels habitants de aquesta Vila per guardarla, que es nesesari tenirla en lo fort de San Fernando en mitj de las bayonetas, y en mitj de milicianos". El fort de Sant Ferran era el convent de freres Caputxins, convertit en caserna durant el Trienni Constitucional. Finalment es va arribar a un acord i "Lo dia 30 per comició del Sr. Vicari General y Gobernador bas reconciliar *ad cautelam* la Iglesia dels Caputxins, pues desde que era castell hi habian dormit las tropas".

Vista del "traster" de l'església parroquial de Santa Maria, on es veu l'antic retaule de l'ermita de la Mare de Déu del Pontarró i un conjunt d'imatges arraconades i retirades del culte. Entre elles, al peu de l'altar, la imatge de la Mare de Déu de Montserrat vestida, que havia estat entronitzada a la parròquia de Martorell el 1881. Fotografia de Josep Salvany. Estiu de 1923. Fons Salvany. Biblioteca de Catalunya.

"Lo dia 31 se exposa la Sagrada Immatje á la publica veneració, y si digueren Misas, y estigüe exposada à la publica veneració fins lo dia 5 de Janer de 1823". El 2 de gener es va organitzar una processó "anaban al devant los ganfanons bons, la Creu, seguint las atxas de las confrerías, despues la Rt. Comunitat ab capas y bordons y al detras lo gramial ab lo tern bo y albas bonas. Al y també gran concurs del poble. Al arribar se cantà la salve y despues vas celebrar lo Ofici tot ab mucica, anant y tornant se pasà per lo Murt, al anar se cantà *Ave Maristela* y al tornar lo *Te Deum*. Tots los dias hi hagué algunas missas y gran concurs de jent de la Vila y foresters, y los dias 1, 2, 3 y 4 hi hague en la tarda Rosari cantat, y dos dias bas explicar los misteris. El dia 5 à las nou del mati se lan portaren à Barcelona de la mateixa manera que la habian portada, vingueran comisionats de Barcelona lo Sr. Altube y Sr. Spà Canonges de la Catedral de Barna". I conclou:

"**Deixemla à Barcelona Presonera, y miremla Triunfant**"

MUSEUS DE MARTORELL

Àrea de documentació i conservació
Àrea de difusió. Serveis Didàctics
Àrea d'exposicions

Coordinació i muntatge de l'exposició

Montserrat Farreny

Documentació

Montserrat Farreny

Ferran Balanza

Disseny del material gràfic

Montserrat Farreny

Activitats - Serveis Didàctics

Yolanda Insa

Mar Camacho

Elena Lastra

Verónica Zamora

Embalatge i transport

Gestió Cultural S.C.P.

Imatges Museus de Martorell

© Museus de Martorell. Fotos: M. Farreny

Imatges Museu Frederic Marès. Barcelona

© Museu Frederic Marès. Fotos: Guillem F-H (MFM S-262, 230, 409, 411, 8809)

© Museu Frederic Marès. Foto: Ramon Muro (MFM S-280)

Agraïments

Museu Frederic Marès. Barcelona

Neus Peregrina (Museu Frederic Marès)

Berta Ribé (Museu Frederic Marès)

Ernest Ortoll (Museu Frederic Marès)

Ferran Balanza

Muxart
ESPAI D'ART I CREACIÓ CONTEMPORANIS

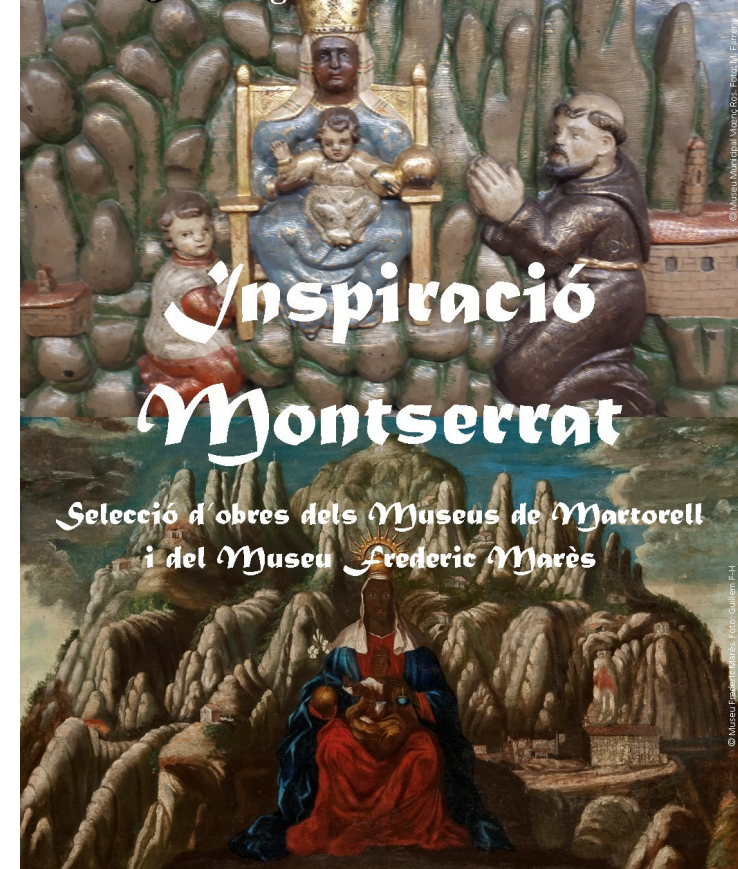
**MUSEU
FREDERIC
MARÈS**

#DibaOberta

MUSEU MUNICIPAL VICENÇ ROS

Del 13 de maig al 16 de novembre de 2018

PRESENTACIÓ

Els Museus de Martorell es sumen a la commemoració de l'Any Cererols (1618-2018) amb la presentació d'una exposició que es pot visitar fent la visita guiada al Museu Municipal Vicenç Ros.

La mostra inclou una selecció de peces relacionades amb la muntanya de Montserrat i amb la imatge de La Moreneta procedents de L'Enrajolada, Casa Museu Santacana, del Muxart. Espai d'Art i Creació Contemporanis i del Museu Municipal Vicenç Ros i, a més, compta amb obres del Museu Frederic Marès de Barcelona.

PERE JOAN CEREROLS FORNELLS

Martorell, 9 de setembre de 1618 - Montserrat, 29 d'agost de 1680

Monjo benedictí, músic i compositor reconegut. Va aprendre música a l'Escolania de Montserrat amb el pare Joan Marc. Va ingressar al noviciat del monestir l'any 1636, on es va formar en humanitats i teologia moral. La seva estada a Madrid durant un temps li va permetre conèixer nous corrents musicals. En tornar a Montserrat, va ser nomenat mestre de capella, tasca que va exercir durant 30 anys. També va ser sagristà major i impulsà la decoració del cambril de la Mare de Déu. Amb el traspàs del pare Marc l'any 1658, Cererols el va succeir com a director de l'Escolania., i ho va ser fins a la seva mort.

Instrumentista de gran habilitat. Tocava l'arpa, l'orgue, el violó, el clavicèmbal, l'arxillaüt i la trompa marina. Fou autor d'una notable producció de música religiosa polifònica, clarament emmarcada ens els corrents del Barroc hispànic. Va compondre en llatí i en castellà, oratoris, misses, vespres, completes, antifones, lamentacions, lletanies i motets per a un o més cors.

Cererols també va escriure diversos llibres amb finalitats docents i va instruir a molts deixebles que van continuar i impulsar la seva obra. És considerat un dels grans músics de l'escola montserratina.

MUSEU MUNICIPAL VICENÇ ROS

CAPELLETA DE MONTSERRAT
Plafó central de 20 rajoles amb la representació de la Mare de Déu de Montserrat, emmarcat per una sanefa. Rajoles de mostra de diferents tipus, sanefes, amb flors, llumeneres i rajoles de la vela.
Segles XVII – XIX
Ceràmica catalana policromada
Núm. d'inv. MVR/96, 97, 98, 99 i 100
Col·lecció Ros.

RELLEU DE LA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT
Segle XVIII
Talla de fusta, policromada
80 x 134 cm
Núm. d'inv. MVR/10241

MARTORELL DES DE LES TORRETES
Miquel Salas Suau (1900-1977)
Vers 1936
Oli / tela
58,5 x 74,5 cm
Núm. d'inv. MVR/3962

PONT DE MARTORELL

1735
Gravat en planxa de coure / paper
35,2 x 65,2 cm
Inscripció: (traducció de l'alemany) "Pont de Catalunya a la petita ciutat de Martorell".
Publicat a CARL CHRISTIAN SCHRAMM *Historischer Schauplatz, in welchem die merkwürdigsten Brücken aus allen vier Theilen der Welt...* Impremta de Bernhard Christoph Breitkopf. Leipzig, 1735.
Núm. d'inv. MVR/7227

VISTA DEL PONT DE MARTORELL I DE LA MUNTANYA DE MONTSERRAT
Dibuix de Jacques Moulinier (1753-1828)
Gravat de François Nicolas Dequevauvillers (1745-1807)
1806-1820
Gravat en planxa de coure / paper
29,5 x 42,1 cm
Publicat a ALEXANDRE DE LABORDE *Voyage pittoresque et historique en Espagne*. Impremta de Pierre Didot. Paris. 1806-1820. Planxa núm. XVI.
Núm. d'inv. MVR/7498

PONT SOBRE EL LLOBREGAT
Segle XVIII
Gravat en planxa de coure / paper
21,5 x 17,5 cm
Inscripció: (traducció de l'alemany) "Curiós pont sobre el riu Llobregat a Martorell, a la província de Catalunya, que va ser construït pel general cartaginès Hannibal, l'any 335 de la fundació de Roma, i li va dedicar a la memòria del seu Pare".
Núm. d'inv. MVR/624

L'ENRAJOLADA, CASA MUSEU SANTACANA

NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT
Segle XIX
Gravat / paper
64 x 48 cm
Inscripcions: a sota la imatge a la dreta: "Fab. de estampas de RAYNOLT, Rambla. Barcelona" / a la part inferior centrat: "N.ª. S.ª DE MONSERRATE"
Descripció de la troballa de la Sagrada Imatge
Núm. d'inv. E/202 (versió acolorida)

NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT
Segle XIX
Gravat / paper
36,8 x 28 cm
Inscripcions: a sota la imatge a l'esquerra: "J.C." / a la banda inferior: "NUESTRA SEÑORA DE MONSERRATE"
Fàbrica i botiga d'estampes de Barcelona
Núm. d'inv. E/202 (versió b/n)

VISTA DEL PONT DEL DIABLE I DE MONTSERRAT DES DEL CONGOST
Lluís Rigalt i Farrions (1814-1894)
Setembre de 1851
Aquarel·la / paper
42,5 x 52,7 cm
Inscripció al revers, amb tinta (lletra de l'autor): "Cataluña Martorell desde el Congost / tomada en Stbre de 1851"
Núm. d'inv. E/85

ESTAMPA DE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT
Segle XIX
Gravat / paper
13,3 x 10,6 cm
Inscripcions: "Editor M Bordas Ba[rcelona] / N.ª. S.ª. MONSERRATE."
Núm. d'inv. E/207

MUXART. ESPAI D'ART I CREACIÓ CONTEMPORANIS

DRECERES I CAMINS SÈRIE MONTSERRAT - I
Jaume Muxart Domènech (1922)
1998
Oli / tela
130 x 162 cm
Núm. d'inv. MX/4

CAU LA TARDA SÈRIE MONTSERRAT - 3
Jaume Muxart Domènech (1922)
1998
Oli / tela
89 x 146 cm
Núm. d'inv. MX/24

SÈRIE MONTSERRAT - 3
Jaume Muxart Domènech (1922)
1998
Oli / tela
73 x 100 cm
Núm. d'inv. MX/47

SÈRIE MONTSERRAT - 6
Jaume Muxart Domènech (1922)
1998
Oli / tela
100 x 65 cm
Núm. d'inv. MX/46

MUSEU FREDERIC MARÉS (BARCELONA)

MARE DE DÉU DE MONTSERRAT
Anònim
Segle XVIII
Oli / tela
82,5 x 121 cm
Núm. d'inv. MFM S-230

MARE DE DÉU DE MONTSERRAT
Anònim
Segle XVIII
Oli / coure
19 x 23 cm
Núm. d'inv. MFM S-280

CRUCIFIX
Anònim
Segle XVIII
Talla policromada, fusta
77,5 x 41,5 x 22 cm
Núm. d'inv. MFM S-262

RAJOLES AMB L'EMBLEMA DE MONTSERRAT

Segle XVI
Ceràmica vidrada de traç lliure
9 x 9 cm (rajola) / 12,5 x 22 x 3 cm (conjunt)
Núm. d'inv. MFM S-40

PLAT AMB L'EMBLEMA DE MONTSERRAT
Ceràmica catalana. Sèrie de Poblet (Batllori) amb orla d'arc doble i punt cap endins (Telese). Segle XVII. 25 cm (diàmetre)
Núm. d'inv. MFM S-411

RAJOLA AMB L'ESCUT DE PEDRO DE BURGOS ABAT DE MONTSERRAT (1512 - 1536)

Primera meitat segle XVI. Ceràmica vidrada, trepa. 15 x 15 cm. Núm. d'inv. MFM S-8809

